

Hendrik-Ido-Ambacht

Uitvoeringsagenda Duurzaamheid 2024-2025

Hendrik-Ido-Ambacht – december 2023

Inhoud

1. Leeswijzer	3
2. Duurzaamheid algemeen	4
3. Energietransitie & CO ₂ -reductie en Duurzame mobiliteit	7
3.1 Energietransitie & CO ₂ -reductie	7
3.2 Duurzame mobiliteit.....	10
4. Grondstoffen & circulariteit	13
5. Klimaatadaptatie, biodiversiteit en groen.....	16
5.1 Klimaatadaptatie	16
5.2 Biodiversiteit.....	18
5.3 Groen	20

1. Leeswijzer

Ter ondersteuning van het Programma Duurzaamheid 2024-2030, dat zich richt op de WAT-vraag, hebben we de Uitvoeringsagenda 2024-2025 opgesteld. Deze richt zich op de HOE-vraag. Hierin staan acties en maatregelen die in de komende jaren gaat uitvoeren om de doelen te bereiken. Uiteraard worden ook vanuit andere beleidsterreinen binnen de organisatie maatregelen uitgevoerd die bijdragen aan de doelen uit het Programma Duurzaamheid (denk hierbij bijvoorbeeld aan maatregelen in het Sportakkoord, het Mobiliteitsplan en het Actieplan Lokale Economie). Die maatregelen zijn limitatief niet opgenomen in de Uitvoeringsagenda 2024-2025. Er zijn structurele middelen beschikbaar, aangevuld met incidentele middelen vanuit het Rijk (al bekend voor 2024 en 2025). Hieruit bekostigen we de Uitvoeringsagenda 2024-2025.

Elke twee jaar stellen we een geschreven document als deze op. Voor uitleg over ambities, doelen en inhoudelijke stukken met betrekking tot de opgavelijnen verwijzen we naar het Programma Duurzaamheid 2024-2030. De beschreven maatregelen voor de zes opgavelijnen zijn gebundeld in vier thema's, vanwege de aanwezigheid van overlap (in uitvoering en organisatie) en maatregelen die buiten de scope van de zes opgavelijnen vallen maar uiteraard wel een bijdrage aan duurzaamheid leveren. De vier thema's:

- 1) Duurzaamheid algemeen
- 2) Energietransitie & CO₂-reductie en Duurzame mobiliteit
- 3) Grondstoffen & circulariteit
- 4) Klimaatadaptatie, Biodiversiteit en Groen

Voor elke opgavelijn is in dit document een selectie gemaakt van de belangrijkste maatregelen voor kernteam duurzaamheid om in de periode 2024 en 2025 mee aan de slag te gaan. Die maatregel beschrijven we kort en we geven weer of er veel, gemiddeld of weinig middelen en inzet nodig zijn om de maatregel uit te voeren en hoeveel de maatregel bijdraagt aan het doel van de opgavelijn. Sommige maatregelen zijn al erg concreet uitgewerkt, andere (nieuwe) maatregelen moeten nog opgestart worden en kunnen verder geconcretiseerd worden in een volgende uitvoeringsagenda binnen het Programma Duurzaamheid.

Middelen & inzet

Laag: weinig capaciteit en/of middelen nodig voor uitvoering van deze maatregel.

Midden

Hoog: uitvoering van deze maatregel vraagt veel inzet van capaciteit en/of middelen.

Bijdrage aan doel

Laag: deze maatregel levert een kleine bijdrage aan de doelstelling(en).

Midden

Hoog: dit is een impactvolle maatregel die veel bijdraagt aan de doelstelling(en).

Ideeën van inwoners en verenigingen die we hebben opgehaald met een enquête worden uitgelicht.

2. Duurzaamheid algemeen

Het programma Duurzaamheid is opgebouwd aan de hand van zes inhoudelijke opgavelijnen. De meeste maatregelen die we gaan uitvoeren zijn ondergebracht onder deze opgavelijnen zoals benoemd in de hoofdstukken drie tot en met vijf van deze uitvoeringsagenda. Een aantal activiteiten zijn echter opgavelijn overstijgend. Dit zijn overkoepelende acties of acties op het gebied van communicatie en bewustwording. In dit hoofdstuk komen deze acties aan bod. Daarnaast monitoren we de voortgang van de verschillende opgavelijnen en bijbehorende maatregelen.

Fairtrade gemeente

Begin 2022 is ons gemeentehuis Fairtrade gecertificeerd, waarmee is invulling gegeven aan de ambitie van het vorige college (Coalitieprogramma 2018-2022). Om gemeente-breed het certificaat Fairtrade te ontvangen, moeten vervolgstappen worden gezet. De Stichting Fairtrade ondersteunen we d.m.v. een structurele subsidie en onder andere dit gemeentelijk brede certificaat te behalen. Inmiddels zijn al goede stappen gezet en zijn bijna alle supermarkten gecertificeerd en worden er gesprekken gevoerd met de scholen, kerken, (sport)verenigingen en winkels.

Verbinding in eigen organisatie

We werken aan verschillende doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, die zonder een goede coördinatie tussen uiteenlopende beleidsterreinen niet behaald kunnen worden. Daarom is het van belang dat de gehele organisatie meegenomen wordt tijdens de uitvoering van het Programma Duurzaamheid. Collega's worden periodiek meegenomen in de voortgang van de Uitvoeringsagenda en het Programma Duurzaamheid.

Vanuit het team Duurzaamheid wordt bijvoorbeeld input geleverd aan ontwikkelprojecten, zoals integraal huisvestingsplan onderwijs, revitalisering Cascade en gemeentehuis, De Volgerlanden, Ambachts Lint, Noordoever, revitalisering bedrijventerrein De Sandeling, etc.

Ook wordt input geleverd aan beleid op het gebied van welzijn (energiearmoede), wonen (prestatieafspraken corporaties en aanpak slechte isolatielabels woningen), economie (aanpak slecht labels kantoren en duurzaam ondernemen), etc. In het team wordt afgestemd wie het beste de regie kan voeren, naar overleggen kan gaan en wordt de bezetting bewaakt.

Om de landelijke, regionale en gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid te realiseren, is het van belang dat deze geborgd worden in de organisatie. Het is van belang dat projectleiders op de hoogte zijn van de eisen en ambities op het gebied van duurzaamheid, zodat deze vanaf het begin meegenomen kunnen worden in de ontwerpen en uitwerkingen.

Op 22 november 2022 heeft het college besloten duurzaamheid nog meer te integreren in college- en raadsvoorstellen door dit als vast adviesonderdeel mee te nemen in het formulier van e-Besluitvorming. Daarnaast worden PFO agenda's en stukken gedeeld zodat team duurzaamheid vroegtijdig aangehaakt is.

Bij het starten van een nieuw project wordt duurzaamheid vanaf de start aangehaakt.

Duurzaamheidsnetwerk

De professionele partijen waarmee we samenwerken zijn, onder andere, Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ), HVC, het Regionaal Energieloket, Stedin, regio Drechtsteden (Servicegemeente Dordrecht) en woningbouwcorporaties Rhiant en Trivire.

Met de regionale uitvoeringsorganisatie OZHZ werken we aan de uitvoering van de E-agenda. Met de E-agenda zet OZHZ een slimme mix van nieuwe instrumenten in om de energietransitie en verduurzaming bij bedrijven te versnellen. Door de afwisseling van toezicht en stimulerende maatregelen worden bedrijven niet alleen gereguleerd, maar ook gefaciliteerd om energie te besparen en op te wekken. Daarnaast worden bedrijven gestimuleerd tot verdere (bovenwettelijke) verduurzaming op het gebied van energiebesparing, -opwekking, klimaatadaptatie, vergroening en circulair ondernemen. Hieronder vallen koplopergesprekken, (mini) duurzame bedrijvenroutes, bedrijventerreinaanpak incl. duurzaamheids-/energiescans, brancheaanpak (zoals verplichte kantorenlabel C) en input innovatietafels op het gebied van bijvoorbeeld waterstof en energie-uitwisseling en -opslag.

Vanuit het Energieakkoord Drechtsteden werken we in de regio al vanaf 2017 intensief samen in het opstellen, uitvoeren en monitoren van de Regionale Energiestrategie (RES) en warmtetransitie. Het delen van kennis en ervaringen, het gezamenlijk voorbereiden en uitvoeren van (landelijke) programma's en acties op het gebied van energiebesparing, aardgasvrij worden, zonnepanelen op grote daken, energiesysteem, infrastructuur (elektra, (groene) gas en warmte), etc. Ook de aanbesteding van het energieloket wordt in 2023 regionaal opgepakt.

Duurzaamheid inkopen

We gaan aan de slag met MVOI: Maatschappelijk Verantwoord Oprichterschap en Inkopen. Dit betekent dat we samen met onze organisatie starten om duurzame principes te verankeren in onze inkoopprocessen breed in de organisatie.

Communicatie en bewustwording

We werken samen met bewonersorganisaties, ondernemersverenigingen, stichtingen, vrijwilligersorganisaties en andere maatschappelijke organisaties, zoals scholen, kerken, de bibliotheek, sportverenigingen, VvE's, Energiehulp, Stichting Energieke Regio, VAO, Detailhandelsraad en de werkgroep Fairtrade Gemeente. We faciliteren bewonersinitiatieven, zoals het prikken van zwerfafval, energiebesparing en groenbeheer en ondernemersinitiatieven, zoals het aanvragen van subsidies voor het verduurzamen van bedrijventerreinen. We geven aandacht en publiciteit aan duurzame acties van bewoners en ondernemers. Zo kunnen we anderen inspireren en enthousiasmeren.

Natuur- en milieueducatie (NME) biedt de kans om een specifieke doelgroep (kinderen en jongeren) te bereiken met informatie en activiteiten rondom duurzaamheid. We voeren al een aantal activiteiten op het gebied van natuur- en milieueducatie uit. Zo biedt de KinderKlimaatTop kansen om kinderen van de basisschool (groep 5/6) op een creatieve manier te stimuleren om na te denken over duurzaamheid. Ook Koos de Vuilnisman, Afvalvrije Scholen en de Tiny Forests dragen bij aan natuur- en milieueducatie. We werken hiervoor samen met onder andere IVN, DuzaDorp, scholen, Hi5 Ambacht en de bibliotheek. We zetten deze acties voort en in samenwerking met Onderwijs & Welzijn en Hi5 Ambacht wordt er gekeken naar het aanbieden van buitenschoolse activiteiten op het gebied van duurzaamheid.

Duurzaamheid algemeen			
Maatregel	Actie	Middelen & inzet	Bijdrage aan doel
Fairtrade gemeente	In 2022 is het gemeentehuis Fairtrade gecertificeerd. We faciliteren de kerngroep Fairtrade en bespreken het continueren van Fairtrade.		★★★☆☆
Inwonersparticipatie (meedoen) stimuleren	Inwoners stimuleren om actief mee te doen met initiatieven op het gebied van duurzaamheid met behulp van verschillende communicatiekanalen.		★★★★★
Duurzaamheidsadvies: Maatwerk per project	Advies door team duurzaamheid aan inwoners en collega's in individuele projecten.		★★★★★
Duurzaamheidsnetwerk faciliteren	Netwerk faciliteren waarin duurzaamheid centraal staat in regio.		★★★☆☆
Communicatietoolkit	Actief informeren, gemeentenuws de Brug, social media, persbericht, interviews, artikelen, nieuwsbrief duurzaamheid etc. Faciliteren platform Duurzaamheid Smart Delta Drechtsteden.		★★★★★
Natuur- en Milieueducatie bevorderen	Uitbreiden organiseren NME-activiteiten bovenop bestaande activiteiten.		★★★☆☆

"Geef meer informatie over verduurzamen"

"Bied acties aan om mensen te stimuleren"

3. Energietransitie & CO₂-reductie en Duurzame mobiliteit

3.1 Energietransitie & CO₂-reductie

Voor het behalen van de doelstellingen uit het Programma Duurzaamheid 2024-2030 op de opgavelijn Energietransitie en CO₂-reductie voeren we verschillende maatregelen uit.

Doelen 2030

- 55% CO₂-reductie
- 20% reductie van het energieverbruik
- Gemeentelijke organisatie CO₂-neutraal

Uitvoering Regionale Energie Strategie (RES) 1.0

We effectueren de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 en de Transitievisie Warmte (TVW) en voeren deze in samenwerking met de regio Drechtsteden uit. Vanuit de regio Drechtsteden worden een voortgangsrapportages gemaakt en wanneer nodig wordt de RES 1.0 geactualiseerd.

Verduurzamen vastgoed

In de komende jaren verduurzamen we ons eigen gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed, waarbij onderzocht wordt of en zo ja, welk vastgoed, zoals het gemeentehuis, zwembad, Ridderhal, Baxhuis en Cascade en wanneer dit vastgoed kan worden aangesloten op het warmtenet. Verder gaan we projectontwikkelaars bij nieuwbouwprojecten stimuleren en waar mogelijk verplichten om woningen/panden te ontwikkelen die energieneutraal of energieleverend zijn.

Energiehulp

De gemeente gaat energiearmoede zoveel als mogelijke tegen door de inzet van Energiehulp, waarbij een energiehulp bij inwoners fysiek langskomt om praktisch advies te geven en kleine energiebesparende maatregelen, zoals radiatorfolie, tochtstrips of waterbesparende douchekop, te treffen.

Lokale aanpak Isolatie

We gaan uitvoering geven aan de lokale isolatieaanpak. Dit doen we onder andere door inzet van de subsidie Nationaal Isolatieprogramma (NIP) van de Rijksoverheid. We werken aan de hand van een doelgroepenaanpak voor de gebouwde omgeving. We gaan hiermee gestructureerd werken aan het verbeteren van slechte energielabels D t/m G van koopwoningen en VvE's. Met partners, zoals Drechtse Stroom en het CAI-fonds, bekijken we of nieuwe collectieve projecten voor inwoners, VvE's

en kleine ondernemers mogelijk gemaakt kunnen worden. We onderzoeken hoe het isoleren van bedrijfspanden collectief of individueel opgepakt en verbeterd kan worden, te beginnen bij Antoniapolder en twee winkelcentra.

Energie opwekken

We verkennen de mogelijkheden voor aanvullende opwek voor inwoners en ondernemers met zonnepanelen op daken en aan gevels, en kleine windvangers op platte daken. Daarnaast onderzoeken we welke andere manieren van opwekking van energie toegepast kunnen worden. Denk hierbij aan energie uit de rivier en/of bodem, maar ook aan kleine en middelgrote windvangers. Voor kansrijke oplossingen starten we pilots. Bij het uitvoeren van acties op het gebied van energie- en warmtetransitie moeten we goed kijken naar de (toekomstige) mogelijkheden van het totale energiesysteem om netcongestie te voorkomen en gaan we waar mogelijk gebruik maken van subsidieregelingen.

Verduurzamen glastuinbouw

We ondersteunen tuinders in Ambacht hoe we kunnen samenwerken met verduurzamen door bijvoorbeeld te bekijken hoe deze tuinders energieneutraal kunnen worden en of het mogelijk is om restwarmte uit de kassen in te zetten bij woningen en bedrijven.

Innovatietafel Energie-uitwisseling en opslag

De Innovatietafel Energie-uitwisseling en -opslag is opgericht om samen met ondernemers de mogelijkheden te onderzoeken naar het slim samenwerken voor het lokaal opwekken en optimaal gebruiken van op dit moment nog met name zonne-energie.

Uitvoering Transitievisie Warmte (TVW)

We werken samen met onze partners HVC, Stedin, corporaties Rhiant en Trivire, De Blijde Borgh, Projectbureau De Volgerlanden en regio Drechtsteden aan de uitvoering van de Transitievisie Warmte. Hiervoor is een samenwerkingsstructuur opgezet met een programmateam warmte en een bestuurlijk overleg. We onderzoeken de mogelijkheden om het warmtenet in te zetten als eerste energiebron. Vanuit de TVW is de wijk Kruiswiel benoemd als startwijk voor mogelijk een aansluiting op het warmtenet De Volgerlanden. Op dit moment wordt middels Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH) bekeken hoe een 300-tal huurwoningen in de wijk Kruiswiel aangesloten kunnen worden op het warmtenet. Voor toekomstige uitbreiding van het warmtenet ligt de focus op vastgoed corporaties, gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed en VvE's in de beoogde warmtenetbuurten Kruiswiel en Oostendam.

Energietransitie & CO ₂ -reductie			
Maatregel	Actie	Middelen & inzet	Bijdrage aan doel
Nieuwbouw energieneutraal of energieleverend	Ergieneutrale of energieleverende nieuwbouw als norm: goede afspraken met ontwikkelende partijen maken en vastleggen.		★★★★
Lokale Aanpak Isolatie	Vaststellen en uitvoeren Lokale Aanpak Isolatie om binnen de NIP-doelgroep de isolatiewaarden te verbeteren.		★★★☆☆
Energiearmoede bestrijden	Inzet Energiehulp bij inwoners over energiebesparende maatregelen, zoals radiatorfolie, tochtstrip of waterbesparende douchekop (fysieke bezoeken).		★★★☆☆
Wijkuitvoeringsplannen voor warmtetransitie	Wijkuitvoeringsplannen maken en uitvoeren.		★★★★
Ruimte voor innovatie: energietafel	Innovatietafel energie-uitwisseling, opslag en duurzame opwek voor bedrijven met regio en partners, tot een succes maken.		★★★☆☆
Zon op (grote) daken bij bedrijven	Acties zon op (grote) daken (collectief) uitzetten bij bedrijven. Specifieke aandacht op bedrijfspanden en gemeentelijk vastgoed, en infrastructuur en energiesysteem		★★★★
Verduurzamen eigen gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed	Verduurzamen eigen vastgoed.		★★★☆☆
Verduurzamen glastuinbouw	Mogelijkheden verkennen voor het helpen/stimuleren van verduurzamen glastuinbouw. Innovatieve mogelijkheden voor verduurzamen glastuinbouw of om samen te werken met de restwarmte.		★★★★
Uitvoeren RES en TVW	Uitvoering van de RES 1.0 en TWV. Gezamenlijke oplossing vinden voor toekomstig energiesysteem en voorkomen van netcongestieproblemen door slim benutten van huidige energiesysteem, tijdig aanleggen van kabels en middenspanningsruimtes. We doen dit in samenwerking met de netbeheerders en de regio (GroeiAgenda 2030).		★★★★

"Kijk naar mogelijkheden voor de energietransitie op wijkniveau"

"Denk aan (het voorkomen van) netcongestie"

"Bied financiële ondersteuning voor energietransitie en CO₂-reductie"

3.2 Duurzame mobiliteit

Voor het behalen van de doelstellingen uit het Programma Duurzaamheid 2024-2030 voor de opgave Duurzame Mobiliteit voeren we onder andere onderstaande maatregelen uit.

Doelen 2030

- 50% minder CO₂-uitstoot door verkeer en vervoersbewegingen
- Faciliteren van groeiende vraag naar laadpalen
- Stimuleren OV met o.a. vraaggericht personenvervoer
- Meer ruimte voor fietsers

Mobiliteit in de regio

Goede bereikbaarheid is essentieel om een aantrekkelijke regio te zijn. Daarom richten we ons vanuit de Groeiagenda 2030 op een samenhangend pakket van investeringen in bereikbaarheid. We maken duurzame mobiliteitskeuzes voor inwoners makkelijk door voorrang te geven aan openbaar vervoer, fietsen, wandelen en deelmobiliteit (zie ook het STOMP-principe hieronder). We werken intensief samen met onderwijs en bedrijfsleven aan gezamenlijke slimme en innovatieve bereikbaarheidsoplossingen.

STOMP-principe toepassen

Bij het STOMP-ontwerpprincipe staat de auto niet langer centraal bij de inrichting van de openbare ruimte, maar gaan we eerst uit van de voetganger (**Stappen**) en vervolgens de fietser (**Trappen**), **OV** en **Mobility-as-a-service** (gebruik maken van deelmobiliteit). Als laatste wordt de **Privé**-auto meegenomen in de inrichting. Bij ontwikkelingsprojecten kijken we naar het STOMP-principe en wordt dit principe vanaf het begin meegenomen voor een duurzame inrichting van de openbare ruimte.

Mobiliteitsplan

Een aantal acties uit het Mobiliteitsplan 2021-2030 draagt bij aan duurzame mobiliteit. We onderzoeken bijvoorbeeld hoe we fietsers en wandelaars meer ruimte kunnen geven in de openbare ruimte. We brengen het gebruik van het fietsnetwerk in kaart, realiseren een hoogwaardig voetgangersnetwerk en gaan het fietsnetwerk verbeteren op basis van actuele CROW-richtlijnen.¹ Deze acties dragen bij aan de toepassing van het STOMP-principe.

Stimulering OV

We willen door voorlichting, communicatie en stimuleringsacties het OV- en fietsgebruik bij bewoners en werknemers stimuleren. Dit doen we in samenwerking met Samen Bereikbaar (een

¹ CROW-normen zijn aanbevelingen en richtlijnen voor de constructie en veiligheid van openbare wegen.

bedrijvensnetwerk binnen Zuid-Holland die samenwerken op het gebied van mobiliteit, duurzaamheid en bereikbaarheid), ondernemers en bedrijvenkoepels in Hendrik-Ido-Ambacht en daarbuiten.

Laadinfrastructuur

We faciliteren het elektrisch rijden. We realiseren bijvoorbeeld een aantal laadkabelgoten, waarmee inwoners die geen eigen parkeerplek hebben toch hun elektrische auto met eigen (duurzaam opgewekte) stroom op een openbare parkeerplek veilig kunnen opladen.

We faciliteren initiatiefnemers bij publieke (snel)laadvoorzieningen bij winkelcentra of bedrijventerreinen als Antoniapolder en Ambachtsezoom. Hierbij stimuleren we meteen de mogelijkheden voor slimme laadpleinen voor (bestel)auto's, bussen, vrachtwagens en schepen in combinatie met lokale opwek van energie en opslag.

Ook faciliteren we een initiatief voor een waterstoftankstation. Hierbij onderzoeken we de ruimtelijke mogelijkheden van een kleinschalige electrolyser, die van (lokale) duurzaam opgewekte elektriciteit groene waterstof kan produceren.

Verminderen van vervoersbewegingen

We bekijken ook hoe we vervoersbewegingen kunnen verminderen door bijvoorbeeld pakketdiensten te clusteren in zogenaamde geautomatiseerde pakket-aanbiedlocaties met pakketkluizen bij onze winkelcentra.

Duurzame mobiliteit			
Maatregel	Actie	Middelen & inzet	Bijdrage aan doel
Beleidsplan laadinfrastructuur opstellen	Het opstellen van een beleidsplan Laadinfrastructuur in aanvulling op het Mobiliteitsplan 2021-2030.		★★★☆☆
STOMP-Principe toepassen	Bij de inrichting van de ruimte kijken we naar de mogelijkheden om het STOMP-principe toe te passen.		★★★★★
Slimme laadpleinen	Met initiatiefnemers onderzoeken naar mogelijkheden slimme (snel)laadpleinen of slimme laadpalen. Dit leidt tot ontlasting van netwerk bij grote schommelingen in vraag en aanbod.		★★★☆☆
Mogelijkheden laadkabelgoten onderzoeken	Onderzoeken hoe we meer laadkabelgoten kunnen toepassen en faciliteren.		★★☆☆☆
Waterstofvulpunten realiseren	We faciliteren realisatie van minimaal één waterstof-tankstation, waarmee we het gebruik van waterstofauto's (met name vrachtauto's en bussen) willen stimuleren.		★★★☆☆
Verbeteren (snel)laadvoorzieningen bij winkelcentra en bedrijventerreinen	Verbeteren van publieke (snel) laadvoorzieningen bij winkelcentra en/of bedrijventerreinen.		★★★☆☆

"Promoot fietsroutes"

"Bied meer openbare laadvoorzieningen aan"

Tijdens de KinderKlimaatTop op 11 oktober 2023 werd het idee van Fedde Kerkhof van SOL De Watervlinder uitgeroepen tot winnend idee: meer laadpalen plaatsen op publieke locaties, waaronder bij sportverenigingen. Het idee draagt bij aan de doelstelling voor het faciliteren van laadinfrastructuur, we gaan onderzoeken hoe we hier als gemeente aan mee kunnen werken.

4. Grondstoffen & circulariteit

Om de beschreven doelen voor de opgave Grondstoffen & Circulariteit te bereiken worden er verschillende projecten en initiatieven uitgevoerd in de komende jaren.

Doelen 2030

- Van 48% naar 75% afvalscheiding
- 100 kg restafval per inwoner per jaar
- Principes van Ambachtsezoom worden onze standaard
- Ondertekenen en implementeren manifest MVOI
- Voorbeeldrol gemeentelijk vastgoed
- We zetten in op circulair slopen, bouwen en verbouwen

Minder restafval

We willen allereerst inzetten op het verbeteren van afvalpreventie en afvalinzameling. Om de hoeveelheid (rest)afval te verminderen gaan we actief met inwoners, evenementorganisatoren en maatschappelijke organisaties aan de slag. Bij inwoners willen we de bewustwording vergroten door middel van deelname aan (landelijke) initiatieven zoals bijvoorbeeld de Landelijke Opschoondag. Naast bewustwording betrekken we inwoners daarmee ook om zelf actief aan de slag te gaan met afvalinzameling en afvalpreventie.

Daarnaast gaan we in gesprek met evenementorganisatoren en maatschappelijke organisaties zoals bijvoorbeeld scholen, (sport) verenigingen en kerken om hen te stimuleren bij het verbeteren van afvalpreventie en afvalinzameling. Ook stimuleren we zoveel mogelijk maatschappelijke organisaties om afvalvrij te worden.

Ook gaan we kijken of de huidige manieren van afvalinzameling kunnen worden geoptimaliseerd of aangevuld. Hiervoor wordt er onderzoek gedaan naar welke specifieke stromen nu nog te veel bij het restafval komen en waar mogelijk andere vormen van inzameling kunnen worden georganiseerd. Een voorbeeld hiervan is het plaatsen van kleine milieustraten voor elektronische apparaten bij winkelcentra zodat het de inwoner een reis naar de milieustraat scheelt.

Afvalpreventie en afvalinzameling bij bedrijven

Afvalpreventie bedrijven verbeteren

Ondernemers gaan we stimuleren om hun bedrijfsprocessen te verduurzamen en hiermee minder afval te produceren. Samen met Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid willen we met behulp van koplopers ondernemers informeren en stimuleren om de R-ladder met strategieën van circulariteit toe te passen in hun bedrijfsprocessen. De R-ladder is een model waarmee de mate van circulariteit van een actie kan worden aangegeven.

Afvalinzameling bedrijven verbeteren

Momenteel hebben wij nog onvoldoende inzicht in omvang van de verschillende afvalstromen bij bedrijven. Om meer inzicht te krijgen, worden er afvalscans uitvoeren bij twee bedrijven per bedrijventerrein. Naast het inzicht in afvalstromen bij bedrijven moet het ook duidelijk worden hoeveel bedrijven contracten hebben voor na-scheiding en hoeveel bedrijven hun afval sorteren op locatie. Ook moet er onderzocht worden welke circulaire vormen van afvalinzameling op bedrijventerreinen beschikbaar en mogelijk zijn. Met deze stukken informatie kan de gemeente in gesprek met ondernemers over het verbeteren van afvalinzameling van bedrijven.

Hergebruik stimuleren

Bij de Milieustraat Noordpolder gaan wij samen met HVC onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om een circulair ambachtscentrum in te richten. In een circulair ambachtscentrum worden de functies van een milieustraat, kringloopwinkel en reparatiewerkplaats gecombineerd, waardoor spullen en materialen langer in gebruik blijven en onnodig storten en verbranden wordt voorkomen. Ook worden de mogelijkheden van het opzetten van een Repair Café en/of een materialenhub onderzocht. Repair Café's zijn gratis toegankelijke bijeenkomsten waarbij kapotte spullen (samen) worden gerepareerd om te kunnen blijven gebruiken. Een materialenhub is een plek voor ofwel inwoners of ondernemers om gebruikte materialen op te slaan zodat deze door anderen opnieuw kunnen worden gebruikt. Deze kunnen ofwel in combinatie met een circulair ambachtscentrum of als losstaande structuur worden georganiseerd.

Circulair borgen in de organisatie

Naast de samenwerking met anderen om de circulaire economie verder te brengen is het ook belangrijk dat de gemeente zelf aan de slag gaat. Om mee te beginnen wilt de gemeente het goede voorbeeld geven bij gemeenteprojecten en de gemeentelijke bedrijfsvoering. Om dit te doen zijn er andere maatregelen die hierbij kunnen helpen zoals bijvoorbeeld het opstellen van een circulair kader voor bouwen, slopen en renoveren. Dit circulair kader wordt geformuleerd op basis van de uitgangspunten van Circulair Bedrijvenpark Ambachtsezoom en kan dan worden toegepast bij GWW projecten maar bijvoorbeeld ook bij de plannen van het nieuwe gemeentehuis of andere vastgoedprojecten.

Om circulariteit nog vaster te borgen in de organisatie moet het plek krijgen op meerdere plekken in de gemeente. Hiervoor moet circulariteit bijvoorbeeld ook geborgd worden in het Omgevingsplan en het Inkoopbeleid. Zodat circulariteit een vast onderdeel wordt van het Omgevingsplan en inkoop en aanbestedingen zo circulair mogelijk worden gedaan.

"Breid mogelijkheden voor her te gebruiken materialen en producten uit"

"Zorg voor meer plekken waar je blikjes kunt inleveren"

Grondstoffen & circulariteit			
Maatregel	Actie	Middelen & inzet	Bijdrage aan doel
Afvalinzameling optimaliseren	Onderzoek doen naar specifieke stromen en hier inzamelmogelijkheden voor bieden zoals bijvoorbeeld kleine milieustraten.		★★★☆☆
Afvalscans, sorteeranalyses en verbeteren bedrijfsafvalinzameling en afvalpreventie	Meer inzicht krijgen in de afvalstromen van bedrijven en bedrijven stimuleren in het verbeteren van afvalinzameling op bedrijventerreinen. Ook bedrijven stimuleren voor het verduurzamen van hun bedrijfsprocessen voor afvalpreventie.		★★★☆☆
Circulair kader opstellen voor bouwen, slopen en renoveren	Kader opstellen voor het toepassen van circulariteit voor alle bouwprojecten zoals Grond-, Weg- en Waterbouwprojecten (GWW-projecten) en woningbouw. Hiermee kunnen we in bestekken en aanbestedingen goed nagaan of plannen bij onze ambities passen.		★★★★★
Goede voorbeeld geven in gemeenteprojecten- en bedrijfsvoering	Goede voorbeeld geven bij gemeentelijk vastgoed zoals het toepassen van het circulair kader bij de plannen voor het nieuwe gemeentehuis, openbare werken en GWW-projecten. Circulariteit wordt ook geborgd in de organisatie door het bijvoorbeeld op te nemen in het omgevingsplan en het inkoopbeleid.		★★★☆☆
Afvalinzameling en afvalpreventie verbeteren bij maatschappelijke organisaties zoals scholen, (sport-) verenigingen en kerken	In gesprek gaan met maatschappelijke organisaties om afvalinzameling en afvalpreventie te verbeteren door bijvoorbeeld door het inzetten van statiegeldinzamelpunten.		★★★☆☆
Circulair ambachtscentrum en/of materialenhub	Bij de Milieustraat Noordpolder met HVC onderzoek doen naar mogelijkheden voor opzetten van een circulair ambachtscentrum. Mogelijk i.c.m. een materialenhub.		★★★☆☆
Repair Café	Inventariseren mogelijkheden inzet Repair Café (bijvoorbeeld samenwerken met Repair Café Zwijndrecht, opzetten eigen Repair Café, of aanbieden i.c.m. circulair ambachtscentrum).		★★★☆☆
Schone evenementen	Evenementorganisatoren stimuleren voor het verbeteren van afvalinzameling en afvalpreventie tijdens evenementen.		★★★☆☆

5. Klimaatadaptatie, biodiversiteit en groen

5.1 Klimaatadaptatie

Om de beschreven doelen voor de opgavelijnen Klimaatadaptatie te bereiken worden er verschillende projecten en initiatieven uitgevoerd in de komende jaren.

Doelen 2030

- Implementatie regionale uitvoeringsagenda
- Geen onnodige verharding meer in de gemeente
- Convenant Klimaatadaptief Bouwen toepassen

Convenant Klimaatadaptief bouwen

We geven als gemeente het goede voorbeeld door onze openbare ruimte klimaatadaptief in te richten en de richtlijnen uit het Convenant Klimaatadaptief bouwen toe te passen bij projecten. We zien koppelkansen in het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen bij projecten. Voor de buitenruimte maken we een inventarisatie van functieloze verharding. Door vergroenen van functieloze verharding zorgen we voor een betere infiltratie van regenwater in de bodem en leveren we een bijdrage aan het verminderen van hittestress.

Tuinen, daken, onnodige verharding

We willen inwoners en ondernemers stimuleren om ook klimaatadaptieve maatregelen te nemen, bijvoorbeeld door onnodige verharding weg te halen en tuinen meer klimaatadaptief in te richten. We doen dit door middel van ondersteunende acties zoals Groene Daken acties en het NK Tegelwippen en door informatieve communicatie met bewoners en bedrijven. We starten met het in kaart brengen van vergroening op bedrijventerrein De Sandeling als onderdeel van het duurzaam revitaliseren.

Water- en Rioleringsprogramma

Binnen de organisatie wordt hard gewerkt aan een nieuw Water- en Rioleringsprogramma. In het programma wordt klimaatadaptatie als belangrijk onderdeel opgenomen.

Klimaatadaptatie			
Maatregel	Actie	Middelen & inzet	Bijdrage aan doel
Klimaatadaptatie in aanbestedingen openbare ruimte	Vastleggen kaders klimaatadaptieve maatregelen als gunningscriteria bij aanbestedingen.		★★★
Inwoners informeren	Inwoners informeren over effectiviteit van klimaatadaptieve maatregelen. Nieuwe inwoners van de gemeente een informatiepakket over klimaatadaptatie, biodiversiteit en groen aanbieden.		★★★☆☆
Halfverharding op parkeerterreinen	Bij vervanging/renovatie parkeerterrein gebruik maken van halfverharding.		★★★☆☆
Convenant Klimaatadaptief Bouwen toepassen	Convenant toepassen in alle uitvoerende werkzaamheden. Klimaatadaptieve maatregelen worden gezien als koppelkansen in projecten.		★★★
Voortzetten stimuleringsacties	Stimulerende acties zoals regentonacties, Groene Daken acties en het NK tegelwippen voortzetten. Onderzoeken mogelijkheden voor opzetten acties omtrent tuiny forests.		★★★☆☆

"Besteed aandacht aan waterbuffering"

"Stimuleer mensen om een groenere tuin met minder tegels aan te leggen"

5.2 Biodiversiteit

Om de beschreven doelen voor de opgavelijnen Biodiversiteit te bereiken worden er verschillende projecten en initiatieven uitgevoerd in de komende jaren.

Doelen 2030

- Aansluiting bij provinciaal Bijenlandschap
- Versterken lokale ecosystemen
- Kwaliteit van groen verbeteren

Buitenruimte biodivers inrichten

Door middel van communicatiecampagnes gaan we inwoners stimuleren om tuinen meer biodivers in te richten. Samen met bedrijven gaan we onderzoeken hoe we de biodiversiteit in hun buitenruimte kunnen vergroten.

Natuurinclusief bouwen

Nieuwbouw kan ook een belangrijke bijdrage leveren aan de lokale biodiversiteit. We stimuleren bij nieuwbouwprojecten het toepassen van de principes van natuurinclusief bouwen.

Voorbeeldrol voor de gemeente

De gemeente geeft zelf ook het goede voorbeeld door de biodiversiteit in de openbare ruimte daar waar mogelijk te vergroten, bijvoorbeeld door ecologisch beheer toe te passen en verder uit te breiden, het aantal bijenlinten uit te breiden en natuurvriendelijke oevers toe te passen waar dat mogelijk is. We gaan zo veel mogelijk kansen benutten om groen bij te laten dragen aan biodiversiteit. Bij herinrichtingsprojecten van speeltuinen wordt er gekeken naar de mogelijkheden welke speeltuinen omgevormd kunnen worden tot natuurspeeltuinen.

Biodiversiteit			
Maatregel	Actie	Middelen & inzet	Bijdrage aan doel
Stimulans voor eigen tuinen	Inwoners d.m.v. informatiecampagnes stimuleren om tuinen biodiverser en bij-vriendelijker in te richten.		
"Natuurspeeltuin, tenzij"-principe	Herinrichten van speeltuinen worden de mogelijkheden voor natuurspeeltuinen meegenomen.		
Biodiversiteit in nieuwbouw	Natuurinclusief bouwen stimuleren bij nieuwbouwprojecten.		
Uitbreiding bijenlinten	Bij aanleg of uitbreiding van groen bijenvriendelijke beplanting en bijenhôtels inpassen. Bestaand groen waar mogelijk aanpassen naar bij-vriendelijke beplanting.		
Ecologisch beheer	Ecologisch beheer waar mogelijk toepassen en uitbreiden.		
"Natuurvriendelijke oevers, tenzij"-principe	Bij renovatie natuurvriendelijke oevers en anders natuuroevers toepassen.		

"Maak meer natuurspeeltuinen"

"Plant meer bomen en bloemen"

"Zorg ervoor dat er natuurinclusief gebouwd wordt"

5.3 Groen

Om de beschreven doelen voor de opgavelijnen Groen te bereiken worden er verschillende projecten en initiatieven uitgevoerd in de komende jaren.

Doelen 2030

- 500 bomen deze collegeperiode planten
- Kaders opstellen voor groencompensatie
- Bestaand groen versterken
- Ecologisch beheer toepassen

500 bomen

In de collegeperiode 2022-2026 worden er 500 bomen bij geplant. Daarnaast wordt er een Groenbeleidsplan opgesteld, waarin het groenbeleid vernieuwd en uitgewerkt wordt. De meeste maatregelen vallen onder het aankomende Groenbeleidsplan.

Compenseren van groen

Bij projecten, renovaties of plaatsing van objecten gaan we groen dat verloren gaat compenseren. Om dit op een gestructureerde manier te doen, stellen we richtlijnen op. Deze omvatten o.a. afspraken over de omvang van de vervanging (bijvoorbeeld gebaseerd op boomkroonvolume).

De juiste boom op de juiste plek

Bij het plaatsen van bomen houden we er rekening mee dat de juiste boom op de juiste plek geplaatst wordt. We maken hierbij gebruik van de Digital Twin Tool. Verder gaan we de reeds bestaande bomenhub verder uitbreiden.

Groen			
Maatregel	Actie	Middelen & inzet	Bijdrage aan doel
Groen compenseren	Groen dat verloren gaat bij projecten wordt gecompenseerd. Hier worden richtlijnen voor opgesteld.		★★★
Juiste bomen op juiste plek	Bij (her)planten van bomen de juiste boom op de juiste plek plaatsen. Hiermee bedoelen we dat we een boom planten die qua waterbehoefte, worteldiepte, etc. past in de omgeving.		★★☆
Bomenhub vergroten en versterken	We breiden de bestaande bomenhub uit.		★★☆

"Verbeter de kwaliteit van het groen"

